

Příloha č. 4 - Vyhodnocení naplňování Koncepce Podpory MA21 v letech 2012-2015

Statistická data o místní Agendě 21 a jejím vývoj ve sledovaném období

Prioritní oblast 1

Cíl 1.2 Zajistit výměnu informací mezi partnery a členy MA21 jak v rámci ČR, tak v mezinárodním měřítku

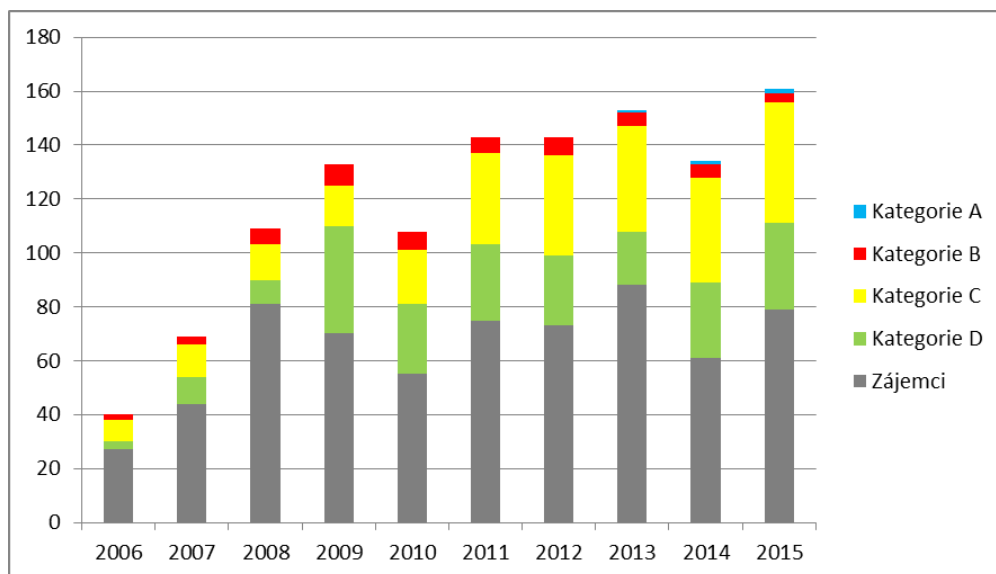
Opatření k plnění cíle je zaměřeno na další rozvoj webového portálu pro MA21 a databázi praktických zkušeností v oblasti MA21.

Webový portál MA21 provozuje CENIA, česká informační agentura životního prostředí na adrese <http://ma21.cenia.cz>, resp. www.ma21.cz. Portál slouží především k evidenci a hodnocení pokroku v MA21. K tomuto účelu je součástí portálu databáze MA21. Aplikace umožňuje přihlášeným účastníkům zaznamenávat průběh plnění ukazatelů a kritérií MA21 v aktuálním roce a hodnotitelům – členům PS MA21 celý proces hodnotit. Jedná se o interaktivní prostředí, které umožňuje - z části automatizovaně – sledovat a řídit proces rozvoje MA21 v obcích a regionech ČR. Kromě samotné databáze MA21 poskytuje portál řadu dalších informací – základní informace o procesu, kompletní přehled aktuálních dokumentů, informace o činnosti PS RVUR ČR, kalendář událostí v MA21a kompletní statistické přehledy včetně archivních informací o procesu.

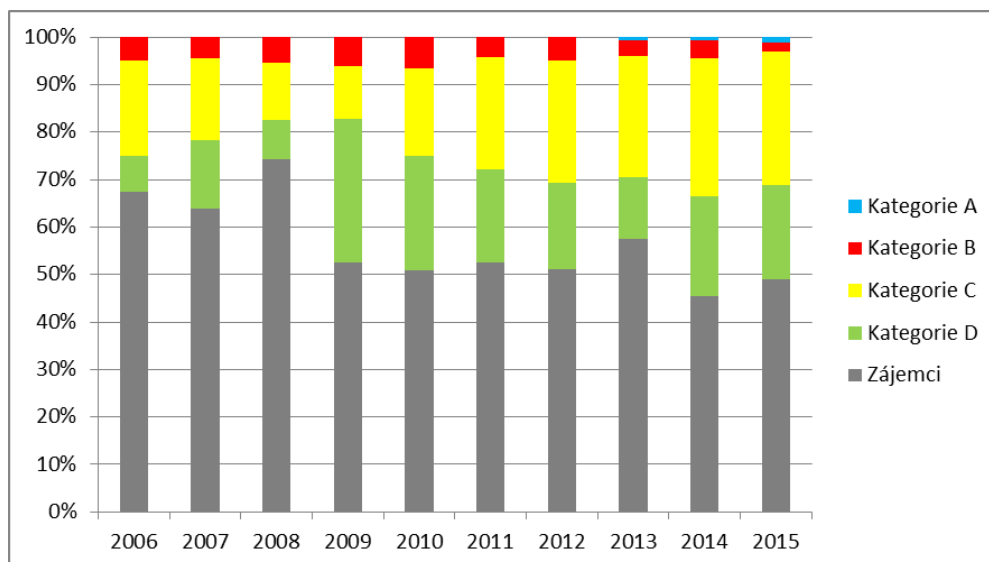
CENIA, v rámci procesu MA21 zajišťuje provoz portálu, administraci databáze MA21 včetně technické podpory uživatelům a hodnotitelům. Je zodpovědná za aktualizaci všech informací zveřejňovaných v portálu, formální kontrolu dat a informací ukládaných do databáze jednotlivými účastníky, řízení procesu zveřejňování informací v portálu a archivaci. V roce 2015 byl realizován převod databáze do nového HW a SW prostředí a v přípravě je kompletní upgrade portálu, který zohlední nové požadavky uživatelů související s rozvíjejícím se procesem MA21 v ČR. V souvislosti s narůstajícími požadavky na správu a provoz systému byla s platností od 1. 8. 2015 navýšena pracovní kapacita vyčleněná pro tento úkol v CENIA v rámci plnění Závazného plánu činností pro MŽP.

Monitoring MA21 v letech 2012-2015

Informace o stavu MA21 – tj. o celkovém počtu MA21, obcí či regionů v jednotlivých kategoriích MA21 apod. – jsou v dispozici v databázi MA21. Celkový přehled zapojení obcí a regionů v letech 2012-2015 ukazují Grafy 1 a 2.

Graf 1 Počet subjektů, zapojených v MA21 v letech 2006-2015¹

Graf 2: Procentuální podíl v zastoupení jednotlivých kategorií MA21v letech 2006-2015

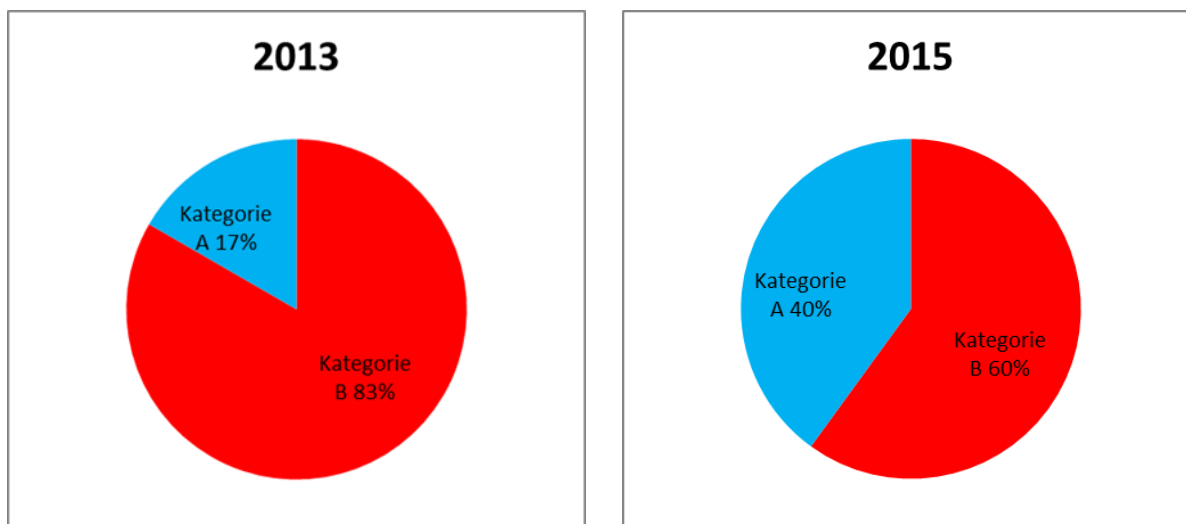
Graf 1 představuje přehled počtu zapojených subjektů v absolutních číslech. Prezентovaná data, mimo jiné dokumentují, že zájem a ochota zapojit se do procesu má přímou vazbu na systematickou finanční podporu procesu ze státních zdrojů. Po roce 2010 se projevil zvýšený zájem díky možnosti čerpat prostředky z revolvingového fondu. (Předešlý pokles je důsledkem změny pravidel MA21. Od roku 2009 platí pravidlo, že přihlášené subjekty jsou v roce, kdy neprojeví aktivitu prohlášeny za neaktivní a v celkovém přehledu se již neuvádí). Po roce 2013, kdy počet zapojených subjektů dosáhl 153 zle sledovat v následujícím roce sledovat pokles zájmu, který je z větší části přičítán právě přerušení systematické finanční

¹ Počet subjektů v kategorii zájemců v roce 2015 (79 subjektů) je předběžný, finální hodnota může být nižší, čímž se sníží i celkový počet zapojených.

podpory. Je ovšem třeba zdůraznit, že pokles zájmu se týká téměř výhradně té nejnižší kategorie zapojení – tedy zájemců. V roce 2012 bylo v kategorii Zájemci evidováno 73 subjektů, v roce 2013 88 a v roce 2014 klesl jejich počet na 61. V roce 2015 se podařilo zvrátit nepříznivý trend a počet zájemců o účast v procesu stoupl na 79. Opět je zde korelace se zlepšením možností získání finanční podpory: MŽP podpořilo MA21z Programu švýcarsko – české spolupráce, avizovány byly zdroje pro budoucí období z Národního programu pro životní prostředí i evropských fondů pro období 2014 – 2020. Na příznivém vývoji se podílí též vládní podpora udržitelného rozvoje, který je na lokální úrovni realizován právě prostřednictvím místní Agendy 21. Z dat dále vyplývá, že subjekty, kterým se v procesu podaří pokročit z kategorie zájemců výš, již většinou v implementaci MA21 pokračují, i když zde sehrávají roli i další faktory, např. změny politického vedení obcí a regionů v důsledku voleb.

Tento trend lze vysledovat také z Grafu 2, který je procentuálním vyjádřením zapojení dle jednotlivých kategorií. Zde je vidět, že podíl subjektů v kategorii zájemců klesl po roce 2012 pod 50 % a naopak se soustavně zvyšuje podíl subjektů úspěšně usilujících o získání vyšších kategorií. Počet subjektů, které dosáhly kategorie D, se v období 2012 – 2015 trvale zvyšoval (26 tj. 18,18 % ze všech zapojených subjektů v roce 2012, 32 tj. 19,88 % v roce 2015). Dosažení kategorie C představuje již významný posun v implementaci procesu MA21 proto je pozitivní, že počet subjektů, které ji dosáhly, je meziročně stabilní a významně nekolísá. V roce 2012 bylo v kategorii C evidováno 37 subjektů tj. 25,87% , v roce 2015 to bylo 45 subjektů, tj. 27,95%.

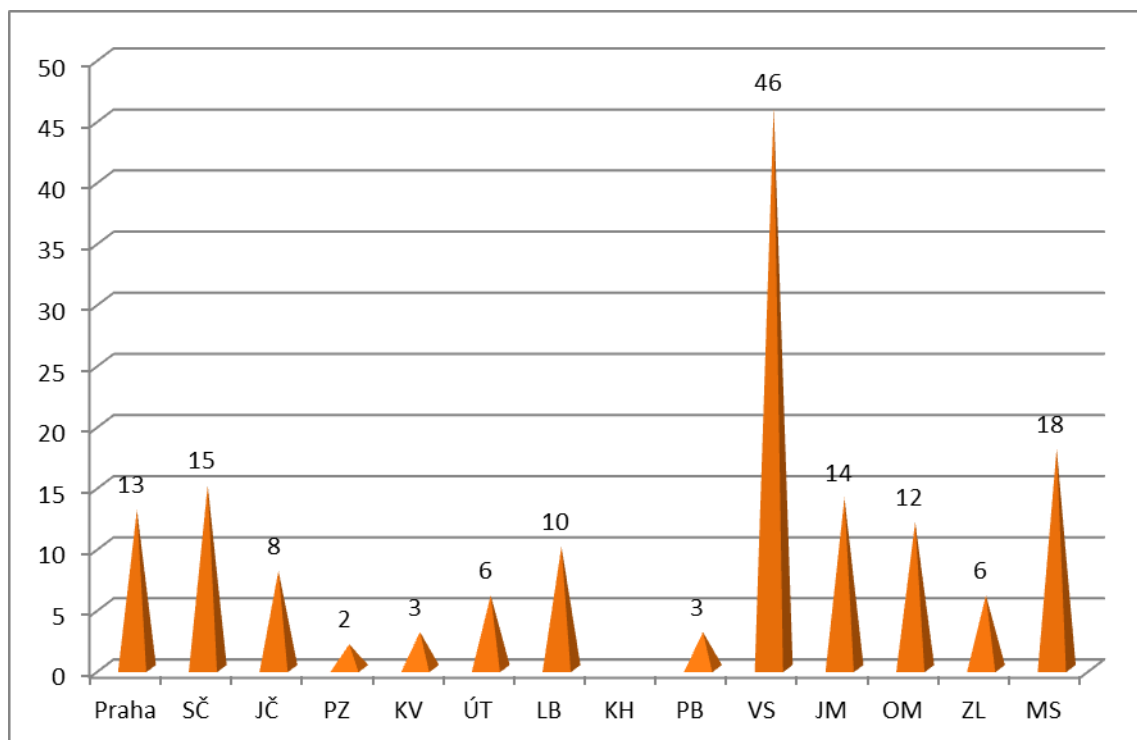
Kategorie B a A jsou udělovány municipalitám, u nichž je zřejmý vysoký pokrok v implementaci a komplexní přístup k uplatňování zásad udržitelného rozvoje. Proto je zřejmé, že dosažení nejvyšších kategorií nemůže být masivní. Navíc postup do kategorie A je mimo jiné, podmíněn dosažením kategorie B ve třech letech, následujících po sobě. V období 2012-2015 se prvním obcím podařilo dosáhnout nejvyšší kategorie. V letech 2013 a 2014 1 obec, v roce 2015 ji dosáhly již dvě obce. V procentuálním vyjádření (viz. Grafy 3 a 4) je pokrok ještě zřetelnější. V roce 2013 byl poměr municipalit, které dosáhly kategorie A, oproti těm, v kategorii B 17%:83 %. V roce 2015 byl tento poměr již 40%:60%. Ze znalosti situace lze vyvozovat, že v příštích letech budou o získání nejvyšší kategorie usilovat i další obce.

Graf 3 a 4: Poměr municipalit, které dosáhly kategorie A oproti těm, které dosáhly kategorie B. Porovnání let 2013 a 2015.

V kategorii obcí je navíc od roku 2013 zaveden systém podrobnějšího hodnocení v rámci kategorie B. Všechny obce, které získaly v příslušném roce kategorii B, mohou navíc získat ocenění za pokrok v implementaci v rámci této kategorie formou jedné až tří hvězdiček. V roce 2015 obě obce z kategorie B získaly nejvyšší možné ocenění, tedy tři hvězdičky, což se zároveň signálem, že jsou připraveny aspirovat v příštích letech na postup do nejvyšší kategorie, tedy A.

Zvyšující se podíl subjektů postupujících při implementaci MA21 systematicky směrem k vyšším kategoriím, je dokladem skutečnosti, že prosazování zásad udržitelného rozvoje na místní úrovni je proces sice dlouhodobý, ale významně zlepšující kvalitu veřejné správy na místní úrovni. Nejlepší obce již neusilují o naplnění kritérií kvůli získání ocenění (které je spíše symbolické), ale kvůli skutečnému zlepšení kvality veřejné správy ve svém území, které splnění kritérií přináší.

Graf 5: Počet subjektů, zapojených v procesu MA21 v jednotlivých krajích v roce 2015

Podrobný pohled na zapojení subjektů v jednotlivých krajích ukazuje dva základní trendy. V krajích, které jsou jako subjekty do místní Agendy zapojeny, je rovněž nejvíce zapojených obcí a měst. V kraji Vysočina, který v roce 2015 dosáhl kategorie C je zapojeno dalších 46 obcí, v Moravskoslezském kraji (rovněž v kategorii C) je zapojeno 18 obcí. Podobně je zřejmý přínos zapojení v kraji Libereckém (10 zapojených subjektů v roce 2015) a Jihomoravském (14 zapojených subjektů) – oba dosáhly v roce 2015 kategorii D. Kraje, které poskytují svým obcím a regionům podporu (ať už finanční nebo metodickou) významně pomáhají v procesu implementace MA21. Na druhé straně, v krajích, kde s MA žádným způsobem nepracují, se obtížněji daří získávat další zájemce. Příkladem může být Královéhradecký kraj, kde již od roku 2011 neregistrujeme žádnou zapojenou obec či region.

Dokumentovaný pozitivní trend je výsledkem systematické podpory, které se zapojeným subjektům dostává ze strany odpovědných organizací (PS MA21 RVUR, MŽP, CENIA, NSZM a dalších aktivních organizací). Na druhé straně má proces MA21 značný potenciál rozvoje ve směru získávání nových zájemců, jejich udržení a postupu v procesu. Má-li se MA21 významně rozvíjet nejen kvalitativně (jak dokumentují zveřejněná data) ale také kvantitativně, bude to v příštích letech vyžadovat zvýšenou aktivitu v oblasti propagace a nejen odborné, ale také politické podpory a v neposlední řadě rovněž zvážit užší navázání spolupráce s kraji.